

***Recurs compartit per la Comunitat de** www.asociacionnordstrom.com

Autor: Manuel Lillo i Usechi

El Tio Cuc, sàtira alicantina en valencià

Sabíeu que durant la segona meitat del primer terç del segle XX, el diari més llegit i venut en Alacant ciutat i província era escrit en valencià?

Parlem d'El Tio Cuc, setmanari satíric fundat el novembre de 1914 i desaparegut el novembre de 1936, coincidint amb la mort del seu fundador, editor i director, l'alacantí Josep Coloma i Pellicer (1875-1936). Entre 1918 i 1923, la publicació va restar interrompuda.

On es trobava la seua redacció? Primer, al carrer Riego (antic carrer del Teatre). Després, durant un temps al carrer Castaños; i durant una curta estada a la Plaça Isabel II, actual Gabriel Miró. Definitivament, la redacció s'establiria al carrer Pablo Iglesias.

Es tractava d'un setmanari que en un principi tractava, fonamentalment, l'actualitat local amb llargs textos i també, sovint, l'actualitat estatal, tot i que aquesta solia ser explicada de manera més breu. L'èxit del setmanari el va fer convertir-se en un mitjà d'abast provincial. En cada poble hi havia un "corresponsal" i els lectors, a través de les seues cartes, explicaven, també, la realitat de cada municipi amb un to àcid i singular.

La ideologia, sempre, va ser republicana i anticlerical. També, per descomptat, amb sensibilitat social, el que ara diríem "d'esquerres", si bé el setmanari no es va estar de criticar la classe política en el seu conjunt, independentment dels partits de què formaren part. En un inici, El Tio Cuc, en termes nacionals, es va mostrar clarament antivalencianista.

Si bé, al caliu del que es vivia a la ciutat de València amb el reforç del regionalisme, amb el mirall del nacionalisme català que s'havia fet fort amb la Mancomunitat i, sobretot, amb la incorporació d'un joveníssim Enric Valor (1911-2000) a la redacció del setmanari, El Tio Cuc va apostar decididament pel nacionalisme valencià. Tant va ser així que Josep Coloma, director del diari, va fundar amb Enric Valor, Àngel Pasqual Devesa i altres l'Agrupació Regionalista Alacantina, grup apartidista que mirava d'influir en la política alacantina per recuperar les arrels de la ciutat.

Sense oblidar, tampoc, la tasca del setmanari en la fundació de les Fogueres de Sant Joan (1928), fita en què va col·laborar amb entusiasme a través de les seues pàgines i del seu director, Josep Coloma, membre de la foguera del Teatre -al costat de la redacció-, que aquell 1928 es va fer amb el segon premi en la primera edició de les Fogueres amb un monument dedicat, precisament, a El Tio Cuc.

Alacant, hui, li ret homenatge al setmanari a través del seu Casal Popular Tio Cuc, ubicat al carrer de Sant Leandre, número 6.

Alhora, a través de la Llei de Memòria Històrica, el govern progressista de la ciutat liderat per Gabriel Echávarri, a través de la regidora María José Espuch, van dedicar un carrer al setmanari, en el que fins llavors havia estat dedicat al capitán Meca. Un recurs del Partit Popular, però, va fer que la justícia invalidara el canvi en la nomenclatura dels carrers, que van mantenir els noms dedicats a personatges vinculats amb la dictadura franquista. A la pedania alacantina del Rebolledo, d'on el Tio Cuc deia, en el subtítol de la capçalera, ser diputat a corts -representant d'aquella pedania-, hi ha un carrer dedicat al setmanari.

Vols saber més del setmanari El Tio Cuc? <https://publicaciones.ua.es/es/ver-producto.php?fndCod=978-84-9717-521-0>

Activitats:

-Quin personatge es va incorporar a la redacció d'El Tio Cuc per reforçar i consolidar la seua línia editorial valencianista?

-Qui va ser el director i fundador d'El Tio Cuc durant tot el seu període?

-Com es va implicar el setmanari en la fundació de les festes de les Fogueres de Sant Joan?